

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 grudnia 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Artymiuk (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Andrzej Stępka

SSN Marek Pietruszyński

Protokolant Danuta Bratkrajc

w sprawie **Ł. S. (S.)**

skazanego z art. 278 § 1 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

w dniu 12 grudnia 2023 r.,

kasacji wniesionej przez Prokuratora Generalnego na niekorzyść oskarżonego

od prawomocnego wyroku Sądu Rejonowego w Częstochowie

z dnia 9 listopada 2022 r., sygn. akt IV K 1068/22,

uchyla zaskarżony wyrok Sądu Rejonowego w Częstochowie w całości i przekazuje temu Sądowi sprawę do ponownego rozpoznania.

UZASADNIENIE

W dniu 31 sierpnia 2022 r. Prokurator Rejonowy w C. skierował do Sądu Rejonowego w Częstochowie akt oskarżenia przeciwko Ł. S. o czyn polegający na tym, że w dniu 28 maja 2022 r. w miejscowości C., gmina M., powiatu c., województwa [...], z terenu posesji dokonał zaboru w celu przywłaszczenia

motocykla marki H. o pojemności 85 cm³, nr VIN [...] o wartości 6100 zł na szkodę S. S., tj. o przestępstwo z art. 278 § 1 k.k.

Sąd Rejonowy w Częstochowie wyrokiem z dnia 9 listopada 2022 r., sygn. akt IV K 1068/22:

1. postępowanie karne wobec oskarżonego Ł. S. o zarzucany w akcie oskarżenia czyn wyczerpujący znamiona przestępstwa z art. 278 § 1 k.k., na podstawie art. 66 § 1 i 2 k.k. i art. 67 § 1 k.k. warunkowo umorzył na okres 2 lat tytułem próby;
2. na podstawie art. 67 § 3 k.k. orzekł obowiązek zapłaty przez oskarżonego na rzecz pokrzywdzonego kwoty 1.500 zł tytułem naprawienia szkody;
3. na podstawie art. 627 k.p.k. zasądził od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa koszty sądowe w postaci wydatków w kwocie siedemdziesięciu złotych oraz opłaty w wysokości sześćdziesięciu złotych.

Wobec niezaskarżenia przez żadną ze stron postępowania wskazanego wyroku uprawomocnił się on w dniu 17 listopada 2022 r., bez postępowania odwoławczego.

Od wyroku Sądu Rejonowego w Częstochowie kasację, na niekorzyść oskarżonego Ł. S., na podstawie art. 523 § 1 k.p.k., art. 526 § 1 k.p.k. oraz art. 537 § 1 i 2 k.p.k., wniósł w dniu 31 października 2023 r. Prokurator Generalny.

Autor kasacji zarzucił temu orzeczeniu „rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisu prawa karnego materialnego, a mianowicie art. 66 § 1 k.k., polegające na warunkowym umorzeniu postępowania karnego przeciwko Ł. S., pomimo braku określonej w tym przepisie przesłanki uprzedniej niekaralności sprawcy za przestępstwo umyślne, albowiem oskarżony był już wcześniej karany za przestępstwo z art. 278 § 1 k.k.”.

W oparciu o ten zarzut Prokurator Generalny wniósł o uchylenie wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w Częstochowie do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja Prokuratora Generalnego wniesiona na niekorzyść oskarżonego z zachowaniem terminu określonego w art. 524 § 3 k.p.k., jest oczywiście zasadna, co

pozwoili na jej uwzględnienie na posiedzeniu bez udziału stron w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

Lektura akt niniejszej sprawy oraz akt sprawy Sądu Rejonowego w Częstochowie o sygn. akt IV K 911/22 nie pozostawia wątpliwości, że Ł. S. w dniu wyrokowania w sprawie o sygn. akt IV K 1068/22 był osobą karaną za umyślne przestępstwo z art. 278 § 1 k.k. wyrokiem nakazowym tego Sądu z dnia 2 września 2022 r., a wyrok skazujący za ten czyn uprawomocnił się w dniu 5 października 2022 r. (k. 117 akt IV K 911/22). Zaskarżony kasacją Prokuratora Generalnego wyrok został więc wydany z rażącym naruszeniem prawa materialnego opisanym w zarzucie kasacji.

Stosownie do treści art. 66 § 1 k.k. „Sąd może warunkowo umorzyć postępowanie karne, jeżeli wina i społeczna szkodliwość czynu nie są znaczne, okoliczności jego popełnienia nie budzą wątpliwości, a postawa sprawcy niekaranego za przestępstwo umyślne, jego właściwości i warunki osobiste oraz dotychczasowy sposób życia uzasadniają przypuszczenie, że pomimo umorzenia postępowania będzie przestrzegał porządku prawnego, w szczególności nie popełni przestępstwa”.

Sąd Najwyższy wielokrotnie wypowiadał się w kwestii warunków koniecznych dla zastosowania tej instytucji mającej na celu poddanie sprawcy próbie, wskazując, że z treści przepisu art. 66 § 1 k.k. wynika jednoznacznie, iż z dobrodziejstwa warunkowego umorzenia postępowania może skorzystać wyłącznie sprawca niekarany za przestępstwo umyślne. Podkreślić przy tym trzeba, że przesłanka ta ma charakter bezwzględny i uzależnia orzekanie o warunkowym umorzeniu postępowania od ustalenia, że w chwili wyrokowania sprawca nie jest karany za jakiegokolwiek przestępstwo umyślne, niezależnie od jego podobieństwa do czynu będącego przedmiotem postępowania i rodzaju wymierzonej uprzednio kary (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 20 października 2020 r., IV KK 637/19; z dnia 17 marca 2021 r., IV KK 63/21).

Jednocześnie warunek uprzedniej niekaralności sprawcy za przestępstwo umyślne, jak zwraca uwagę Sąd Najwyższy, ma charakter bezwzględny i nie zależy od stanu wiedzy sądu orzekającego o warunkowym umorzeniu postępowania (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 22 grudnia 2021 r., III KK 319/21; z dnia 19

maja 2022 r., V KK 144/22; z dnia 26 września 2023 r. V KK 371/23). Inaczej rzecz ujmując wymóg niekaralności za przestępstwo ma charakter bezwzględny, a karalność taka wyklucza możliwość orzeczenia o takim umorzeniu (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 6 marca 2014 r., IV KK 394/13; z dnia 22 grudnia 2021 r., III KK 319/21; z dnia 6 lipca 2023 r., I KK 149/23).

Bezsporne jest zatem, że stwierdzone naruszenie przepisu art. 66 § 1 k.k. miało rażący charakter i w sposób istotny wpłynęło na treść prawomocnego orzeczenia, ponieważ wydanie wyroku warunkowo umarzającego postępowanie karne w stosunku do osoby uprzednio karanej za popełnienie przestępstwa umyślnego nie jest prawnie dopuszczalne.

Omówione wcześniej ustalenia poczynione w niniejszej sprawie implikowały zatem konieczność uchylenia zaskarżonego wyroku w całości i przekazania tej sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Częstochowie.

Procedując ponownie w sprawie sąd *meriti*, uwzględniając zapatrywania prawne Sądu Najwyższego, rozstrzygnie stosując prawidłowo przepisy prawa karnego materialnego.

Z tych względów orzeczono jak w części dyspozytywnej wyroku.

[K.K.]

[ms]